

KATIKA MAHKAMA KUU YA ZANZIBAR

IMESIKILIZWA CHAKE-CHAKE

RUFAA YA MADAI NAM. 22 YA 2022

**(KUTOKA RUFAA YA MADAI NAM. 02 YA 2021 (KADHI WA RUFAA) NA KESI YA MADAI NAM.
113 YA 2020 (KADHI WA WILAYA MKOANI))**

ALI JUMA ABASS

... ..

MKATA RUFAA

DHIDI YA

1. MWAJUMA NAIMU SIMAI

... ..

WAPINGA RUFAA

2. NAIMU SIMAI KALI

3. SIMAI KALI SIMAI

HUKUMU

TAREHE YA HUKUMU: 7.2.2022

MBELE YA: MHESH. ISSA, A. A. J

SHEIKH KHAMIS ALI

SHEIKH JUMA ALI

SHEIKH FOUM KOMBO

SHEIKH JAMAL MOHAMMED

Hukumu hii inahusiana na rufaa iliyowasilishwa Mahakamani na kupewa namba 22 ya mwaka 2022. Rufaa hii iliwasilishwa na Ali Juma Abass dhidi ya Mwajuma Naimu Simai, Naimu Simai Kali, na Simai Kali Simai. Rufaa hii inapinga uamuzi uliotolewa na Kadhi wa Rufaa Sk. Daud Khamis Salum.

Kwa ufupi rufaa hii inatokana na Kesi ya Madai Nam. 113 ya 2020 iliyoanzia katika Mahakama ya Kadhi wa Wilaya ya Mkoani ambayo ilisikilizwa na Sk. Muhammad Adam. Mdai katika kesi hiyo ni Mkata rufaa ambaye alifungua kesi dhidi ya Wapinga rufaa. Mpinga rufaa nam. 1 alikuwa ni mke wa Mkata rufaa, na Mpinga rufaa nam. 2

na 3 ni baba na babu wa Mpinga rufaa nam. 1. Mkata rufaa anachodai katika kesi hiyo ni kutaka mke wake ambaye amemuasi arudi katika himaya yake. Amewashtaki Wapinga rufaa nam. 2 na 3 kwa kumsaidia Mpinga rufaa nam. 1 kuondoka katika nyumba ya mumewe na kurudi kwao.

Wapinga rufaa wao wanachodai ni Mpinga rufaa nam. 1 kupatiwa makaazi ambayo anastaki binadamu kuishi na sio kuingia katika madhara. Mahakama ya Kadhi wa Wilaya ilifika katika nyumba hio ya Mkata rufaa na kukuta ni nyumba ya udongo ya vyumba viwili na imeezekwa makuti. Nyumba hiyo ilikuwa inavuja, haina madirisha wala mlango, haina sakafu ya saruji, haina ukumbi na wala haina choo. Mahkama ya Kadhi wa Wilaya ilitoa hukumu yake tarehe 6.4.2021 na ilitoa amri zifuatazo:

- “1. Mdaiwa nam. 1 arudi kwa mdai mara moja.*
- 2. Mdai akishindwa kumpatia mdaiwa nam. 1 makaazi mengine ndani ya miezi sita Mahkama itatoa amri ya mdaiwa nam. 1 kuifasikh ndoa yake na mdai. Akishindwa kumpatia makaazi yanayolingana na wakati wa sasa.*
- 3. Wadaiwa nam. 2 na 3 wamruhusu mdaiwa nam. 1 kurudi kwa mdai.*
- 4. Wadaiwa nam. 1, 2, na 3 watarudi Mahkamani baada ya mdai kukosa makaazi mengine na mdaiwa nam. 1 kupewa amri ya kutengua ndoa yake.*
- 5. Mahkama imetoa hukumu hio kwa ajili ya kulinda ndoa ya wadaawa isivunjike na kwa mujibu wa sharia ya Uislami ya kumpa muda mdai kwa analolalamikiwa kuhusu makaazi.”*

Mdaiwa nam. 1 alirudi tenda Mahkamani tarehe 27.9.2021 na kueleza Mahkama kwamba Mkata rufaa ameshindwa kumpatia makaazi kama ilivyoamriwa na Mahkama. Mahkama ilikwenda tena kuiona nyumba hio tarehe 5.10.2021 na kuikuta katika hali ambayo hairidhishi kuishi binadamu katika wakati wa sasa na tarehe 11.10.2021 Kadhi wa Wilaya alitoa amri ya kuwa Mpinga rufaa nam. 1 ameshafasiki ndoa yake na Mkata rufaa na kumuamuru Mpinga rufaa nam. 1 akae eda na apewe cheti cha ujane.

Mkata Rufaa hakuridhika na hukumu hiyo na hivyo kukata rufaa katika Mahakama ya Kadhi wa Rufaa, Sk. Daud Khamis Salim. Kadhi wa Rufaa baada ya kusikiliza rufaa hiyo alitoa hukumu yake tarehe 31.05.2022 ambapo aliikataa rufaa hiyo kwa vile ililetwa nje ya muda unaoruhusika kukata rufaa.

Mkata Rufaa hakuridhika na hukumu hiyo na kukata rufaa katika Mahakama hii. Amewasilisha hati yake ya rufaa ikiwa na sababu nne za rufaa kama ifuatavyo:

1. Kwamba Mhe. Kadhi wa Rufaa alikosea kisheria kwa kushindwa kutoa kasoro zilizojitokeza katika kukazwa hukumu ya Mahkama ya Kadhi wa Wilaya na badala yake akaifuta rufaa ya mrufaani kwa njia ya *technical* kwa kisingizio kuwa imepitwa na muda.
2. Kwamba kama Kadhi wa rufaa msomi, alipaswa kumuogopa M/ Mungu kwani suala la ndoa ni suala kubwa mbele ya M/Mungu na kuwatenganisha wanandoa bila ya sababu ya msingi kisheria ni kosa kubwa lakini hilo hakuliona ndio maana hakutaka hata kujishughulisha na kesi hiyo.
3. Kwamba Mhe. Kadhi wa rufaa alishindwa kutumia hikma katika kuifuta rufaa hiyo kwani wanandoa wote wawili wanapendana isipokuwa bilisi tu aliingilia kati ndoa hiyo katika jambo dogo sana la makaazi. Lakini hakuna sehemu yoyote katika madai yake au mwenendo wa kesi ilipoonyeshwa kuwa wanandoa hawatakani.
4. Kwamba kutokana na makosa ya makadhi wote wawili imepelekea Mpinga rufaa kuolewa hali ya kuwa ana eda ya mrufaani na baada ya miezi miwili ameachika baada ya kujifungua. Haya yote yamesababishwa na makadhi wetu kwa kushindwa kutumia hikma katika maamuzi yao.

Mahakama hii iliwasikiliza wadaawa kuhusiana na rufaa hii. Kwa upande wa Mkata rufaa alieleza kwamba yeye hakuona kigezo cha mke wake kupewa talaka na baadae kuolewa. Alieleza kwamba mwanamke yupo katika eda ataolewa vipi. Aliendelea kueleza kwamba Mpinga rufaa nam. 1 alipopewa talaka yeye alikuwepo Dar-es-Salaam. Alipigiwa simu na karani wa Mahkama na alimwambia ikiwa mwanamke hamtaki aekewe TZS milioni mbili ili akatafute mke mwengine. Aliporudi yeye akaenda Mahkamani na Kadhi wa Wilaya akamwambia akate rufaa.

Alipokata rufaa aliambiwa na Kadhi wa Rufaa kuwa rufaa imepitwa na muda. Mkata rufaa anachouliza ni kwamba yeye alimwacha Mpinga rufaa nam. 1 akiwa na ujauzito

vipi ameweza kuolewa. Vile vile alidai kwamba alitafuta nyumba na kupata Matele na alikodi nyumba Unguja lakini alipata kauli kuwa Mpinga rufaa nam. 1 amepewa talaka.

Mpinga rufaa nam. 1 yeye alieleza kwamba sio kweli kuwa Mkata rufaa alipata nyumba. Kipindi chote Mkata rufaa hakuwa na nyumba na ndipo talaka ilipotoka. Dai lake yeye lilikuwa ni nyumba na kushughulikiwa, lakini hakukuwa na huduma . Yeye aliolewa mwezi wa mfunguo tisa mwaka uliopita na alipoolewa hakujua kwamba ana uja uzito.

Mpinga rufaa nam. 2 alieleza kwamba wao walitaka kumsaidia Mkata rufaa ili ajenge nyumba lakini alikataa na kusema yeye hajawa wa kusaidiwa. Nyumba ambayo akiishi Mpinga rufaa nam. 1 ilikuwa ikinyesha mvua nyumba yote inavuja. Wao walimchukua Mpinga rufaa nam. 1 kwa kumsitiri ili apate makaazi, lakini Mkata rufaa aliona ananyang'anywa mkewe ndipo akaenda Mahkamani ambako alipewa miezi sita ajenge nyumba. Baada ya miezi mitatu alikata miti lakini yote aliiuza baadae akaenda Unguja. Ilipita miezi sita na nusu hajajenga na alipoitwa Mahkamani hakuja ndipo Mahkama ikatoa talaka.

Mpinga rufaa nam. 3 yeye alieleza kwamba Mkata rufaa alipotaka kuo alisema anayo makaazi Unguja na atamchukua mkewe Unguja, lakini alikaa Chambani kwa miaka 7 na nyumba hana na mwanamke yumo katika shida mpaka falka za vitanda zilioza kwa mvua. Hapo walienda kumchukua.

Mkata rufaa katika maelezo ya nyongeza alisema kwamba yeye alipooa hakusema kama atamchukua mkewe Unguja. Vile vile alieleza kwamba nyumba yao haikuvuja kiasi ya kukosa pa kulala na wala kitanda hakikuharibika.

Baada ya Mahakama kuisikiliza rufaa hii na kupitia mwenendo wa kesi wa Mahkama ya Wilaya na Mahkama ya Kadhi wa Rufaa mzozo uliokuwepo mbele ya Mahkama ni kwamba Mkata rufaa alishindwa kumpatia mkewe makaazi ambayo binadamu angeweza kuishi. Hata baada ya kupewa muda wa miezi sita pia Mkata rufaa alishindwa kumpatia Mpinga Rufaa nam. 1 nyumba ya kuishi. Hivyo, Mahkama inakubaliana na maamuzi ya Kadhi kwamba ilikuwepo sababu ya msingi ya kuitengua ndoa hiyo.

Kuhusu malalamiko mengine ambayo yameletwa kwenye sababu za rufaa, Mahkama hii haiwezi kuyashughulikia masuala hayo kwa sababu masuala hayo hayakujadiliwa

mbele ya Kadhi wa Rufaa. Rufaa ya Mkata rufaa iliondoshwa Mahkamani kwa vile rufaa yake iliwasilishwa nje ya muda uliotakiwa kuwasilishwa. Hukumu ya Kadhi wa Wilaya kama nilivyoeleza awali ilitolewa tarehe 6.4.2021 ambapo Mkata rufaa alipewa muda wa miezi sita kutafuta makaazi. Kama hakuridhika na maamuzi haya alitakiwa ayakatie rufaa ndani ya siku 30. Mkata rufaa hakufanya hivyo.

Baada ya kupita miezi sita na Mpinga rufaa nam. 1 hajapatiwa makaazi alirudi Mahkamani na Kadhi wa Wilaya alitengua ndoa yao tarehe 11.10. 2021. Mkata rufaa kama alitaka kupinga uamuzi huu wa mara ya pili alitakiwa kuwasilisha rufaa yake ndani ya siku 30, lakini yeye aliwasilisha rufaa yake tarehe 15.11.2021 nje ya siku 30. Hivyo, Kadhi wa Rufaa alikuwa sahihi kuikataa rufaa hiyo. Alichotakiwa Mkata rufaa kufanya ni kuomba kukata rufaa nje ya wakati; jambo ambalo hakulifanya. Hivyo, rufaa hii nayo inakataliwa kwa msingi huo.

Hii ni hukumu iliyotolewa na Mahkama hii.

(Imes.) Abdul-hakim A. Issa
Jaji

7/2/2023

(Imes.)
Sk. Khamis Ali

Imes.)
Sk. Juma Ali

(Imes.)
Sk. Foum Kombo

(Imes.)
Sk. Jamal Mohammed

MAHKAMA

Hukumu hii imesomwa leo chemba tarehe 7/2/2023 mbele ya Mkata rufaa na Mpinga rufaa na Wapinga rufaa.

(Imes.) Abdul-hakim A. Issa
Jaji

7/2/2023

Nathibitisha kwamba hii ni nakala halisi ya hukumu

.....

NAIBU MRAJIS

MAHKAMA KUU, ZANZIBAR